

S T A T U T

O R G A N I C Z N Y

określający zasady autonomii terytorialnej i funkcjonowanie
instytucji autonomicznych dla Regionu Autonomicznego Górny Śląsk

Rozdział I

REGION AUTONOMICZNY GÓRNY ŚLĄSK

§1

Tworzy się region autonomiczny Górnego Śląska, zwany dalej Regionem Autonomicznym Górny Śląsk, posiadający osobowość prawną oraz uznanie dla swych odrębnych praw, zgodnie z Konstytucją oraz systemem prawnym Rzeczypospolitej Polskiej i struktur ponadnarodowych, których jest ona członkiem.

§2

Region Autonomiczny Górny Śląsk stanowi część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§3

1. Terytorium Regionu Autonomicznego Górnego Śląsk tworzą powiaty związane historycznie i geograficznie z regionem, tj.:

1) miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała,

- 2) powiat bielski,
- 3) powiat bieruńsko-lędziński,
- 4) powiat brzeski,
- 5) miasto na prawach powiatu Bytom,
- 6) miasto na prawach powiatu Chorzów,
- 7) powiat cieszyński,
- 8) miasto na prawach powiatu Gliwice,
- 9) powiat gliwicki,
- 10) powiat głubczycki,
- 11) miasto na prawach powiatu Jastrzębie-Zdrój,
- 12) miasto na prawach powiatu Katowice,
- 13) powiat kędzierzyńsko-kozielski,
- 14) powiat kluczborski,
- 15) powiat krapkowicki,
- 16) powiat lubliniecki,
- 17) powiat mikołowski,
- 18) miasto na prawach powiatu Mysłowice,
- 19) powiat nyski,
- 20) powiat oleski,
- 21) miasto na prawach powiatu Opole,
- 22) powiat opolski,
- 23) miasto na prawach powiatu Piekary Śląskie,
- 24) powiat prudnicki,
- 25) powiat pszczyński,
- 26) powiat raciborski,
- 27) miasto na prawach powiatu Ruda Śląska,
- 28) miasto na prawach powiatu Rybnik,
- 29) powiat rybnicki,
- 30) miasto na prawach powiatu Siemianowice Śląskie,
- 31) powiat strzelecki,
- 32) miasto na prawach powiatu Świętochłowice,
- 33) powiat tarnogórski,

34) miasto na prawach powiatu Tychy,

35) powiat wodzisławski,

36) miasto na prawach powiatu Zabrze,

37) miasto na prawach powiatu Żory.

2. Dla celów statystyczno-ekonomicznych tworzy się okręgi, odpowiadające swym obszarem subregionom wcześniejszego województwa śląskiego oraz obszarowi ziem województwa opolskiego, wchodzących w skład Regionu Autonomicznego Górny Śląsk.

§4

Władzą ustawodawczą w zakresie prawa obowiązującego w regionie autonomicznym jest dwuizbowy Parlament, na który składa się Sejm Górnośląski, zwany dalej Sejmem, oraz Senat Górnośląski, zwany dalej Senatem.

§5

System instytucji autonomicznych tworzą ponadto Premier, jako szef regionalnego rządu zwanego dalej Gabinetem, Skarb Górnośląski, Górnośląski Sąd Administracyjny oraz Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich (Ombudsman).

§6

Siedzibą Sejmu i Senatu Górnośląskiego oraz Gabinetu są Katowice. Skarb Górnośląski oraz Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich będą miały swoje siedziby w Bielsku-Białej, zaś siedzibą Górnośląskiego Sądu Administracyjnego będzie Opole.

§7

Barwami Regionu Autonomicznego są kolory złoty i niebieski, ułożone na fladze regionu w równych pasach poziomych. Godłem Regionu Autonomicznego jest złoty orzeł na niebieskim polu. Godło może być elementem flagi regionalnej.

Rozdział II
PRAWA I WOLNOŚCI

§8

Region Autonomiczny zapewnia wszystkim osobom przebywającym na jego terytorium ochronę ich podstawowych i niezbywalnych praw zagwarantowanych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz aktach prawa międzynarodowego.

§9

Każdy mieszkaniec Regionu Autonomicznego korzysta ze swych niezbywalnych praw do wolności wyznania, rozwijania swojej tożsamości kulturowej, etnicznej, narodowej oraz propagowania poglądów, w tym politycznych, o ile nie zagrażają one wolności innych mieszkańców regionu.

§10

Region Autonomiczny, mając na uwadze kulturowe zróżnicowanie swoich mieszkańców, wspiera wszelkie inicjatywy kulturalne, oświatowe i im podobne, zmierzające do popularyzowania i wzmacniania tożsamości zamieszkujących region grup etnicznych, narodowych, religijnych i kulturowych.

§11

Zasady ochrony praw i wolności Rzeczypospolitej Polskiej określone w Konstytucji RP stanowią podstawowe minimum ochrony i zasad, jakie zapewnia na swym terytorium Region Autonomiczny Górny Śląsk.

Rozdział III
ŹRÓDŁA PRAWA

§12

1. Naczelnym aktem prawnym regulującym zasady funkcjonowania Regionu Autonomicznego Górny Śląsk jest Statut Organiczny dla Regionu Autonomicznego Górny Śląsk, zwany dalej Statutem.

2. Statut jest aktem prawnym o randze konstytucyjnej, zgodnym z przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Statut zapewnia wszystkim mieszkańcom Górnego Śląska ochronę ich niezbywalnych praw, zagwarantowaną w umowach międzynarodowych, ratyfikowanych konwencjach oraz Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Statut zapewnia ponadto wszystkim mieszkańcom Górnego Śląska ochronę ich praw w zakresie używania, nauczania oraz kultywowania mowy, języka, tradycji oraz tożsamości, niezależnie od ich narodowego, regionalnego bądź religijnego charakteru.

§13

System aktów prawnych Regionu Autonomicznego Górny Śląsk tworzą również ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia, a także akty prawne Unii Europejskiej, oraz na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.

§14

1. Warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie.
2. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa.
3. Umowy międzynarodowe ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie są ogłaszane w trybie wymaganym dla ustaw. Zasady ogłaszania innych umów międzynarodowych określa ustawa.
4. Umowy międzynarodowe zawierane przez Region Autonomiczny Górny Śląsk nie mogą być sprzeczne z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Rzeczpospolitą Polskę i Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

§15

1. W zakresie spraw nie należących do kompetencji organów autonomicznych, spraw zleconych organom autonomicznym, będących w gestii administracji centralnej oraz zadań realizowanych przez organy autonomiczne, należących do kompetencji władz centralnych, właściwe są odpowiednie regulacje ogólnokrajowe.
2. Przedstawicielem administracji centralnej w regionie jest Wojewoda.
3. Region Autonomiczny Górny Śląski realizuje zgodnie z ust. 1 następujące zadania administracji centralnej:

a) z działu administracja publiczna – sprawy:

- podziału administracyjnego państwa;
- zbiorów publicznych;

b) z działu finanse publiczne – sprawy:

- finansowania jednostek realizujących zadania objęte budżetem państwa;
- gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych;

d) z działów kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, kultura fizyczna i sport, budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa – wszystkie sprawy;

e) z działu informatyzacja – sprawy:

- informatyzacji administracji rządowej i samorządowej;
- wspierania inwestycji w dziedzinie informatyki;
- edukacji informacyjnej oraz usług teleinformatycznych i multimedialnych;
- zastosowań informatyki w społeczeństwie informacyjnym, w szczególności w gospodarce, bankowości i edukacji;

f) z działu praca – sprawy:

- związków zawodowych i organizacji pracodawców;

g) z działu sprawiedliwość – sprawy:

- wykonywania kar oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej;

h) z działów transport i środowisko – wszystkie sprawy o zasięgu krajowym;

i) z działu wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne – sprawy:

- związane z zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniem i rozwojem języka regionalnego

j) z działu zdrowie – sprawy:

- lecznictwa uzdrowiskowego.

3. Zadania niewymienione w ust. 2 mogą zostać zlecone organom Regionu Autonomicznego Górny Śląsk tylko wtedy, gdy zgodę wyrażą Sejm RP i Sejm Górnośląski. Na wykonanie tych zadań Województwo otrzymuje z budżetu państwa środki stosownie do planowanych wydatków. Wniosek w sprawie przekazania nowego zadania zleconego może złożyć 1/5 składu Sejmu RP i 1/5 składu Sejmu Górnośląskiego. Wniosek musi zawierać uzasadnienie i planowane koszty.

4. Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, o którym mowa w ust. 3, może zostać przywrócone do organów władzy wykonawczej i ustawodawczej RP, jeśli organ nadzoru prawnego uzna, że organy województwa wypełniają to zadanie niezgodnie z prawem. Organ nadzoru prawnego określa

datę przekazania zadania organom władzy wykonawczej i ustawodawczej RP po okresie przystosowawczym, nie krótszym niż 12 miesięcy.

5. W przypadku realizacji przez władze centralne inwestycji strategicznych na terenie Górnego Śląska w zakresie transportu, energetyki, telekomunikacji i innych dotyczących regionu, każdorazowo wymagane jest przeprowadzenie konsultacji w tym zakresie z Gabinetem.

6. Decyzja organu nadzoru prawnego może zostać rozpatrzona przez Górnośląski Sąd Administracyjny lub Trybunał Konstytucyjny RP na wniosek Rady Ministrów RP lub Gabinetu Regionu Autonomicznego.

§16

1. Organami uprawnionymi do wydania rozporządzenia na podstawie szczegółowej delegacji ustawowej, celem wykonania ustawy, są Marszałek Sejmu Górnośląskiego, Gabinet, Premier, właściwy resortowo minister oraz Naczelnik Skarbu Górnośląskiego.

2. Organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji, o których mowa w ust. 1, innemu organowi.

§17

Organy samorządu lokalnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa.

Rozdział IV

USTRÓJ ADMINISTRACYJNY

§18

1. Podstawową jednostką samorządu lokalnego Regionu Autonomicznego Górny Śląsk są gminy, które tworzą powiaty, jako jednostki szczebla pośredniego.

2. Gminy dzielą się na jednostki pomocnicze: dzielnice w miastach i sołectwa w pozostałych gminach. Organem jednostki jest rada dzielnicy (sołectwa), na czele której stoi przewodniczący.

§19

1. Miasta liczące 100 tys. mieszkańców i więcej są gminami na prawach powiatu, nazywanymi dalej „Miastami na prawach powiatu”, z zastrzeżeniem §63 ust. 2-3.
2. Na czele gminy stoi wójt, w miastach nazywany burmistrzem, a miastach na prawach powiatu prezydentem. Na czele powiatu stoi starosta.
3. Szczegółowy zakres kompetencji oraz zasady funkcjonowania jednostek samorządu lokalnego określi ustawa.

§20

1. Jednostki samorządu lokalnego mają zapewniony udział w dochodach publicznych.
2. Zakres udziału jednostek samorządu lokalnego w dochodach oraz sposób wzajemnych rozliczeń pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządu lokalnego, oraz lokalnego i regionalnego określi ustawa.
3. Źródła dochodów jednostek samorządu lokalnego określone zostaną w ustawie.
4. Ustawa określi także zasady ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych przez jednostki samorządu lokalnego oraz zakres i sposób ich poboru.

§21

1. Działalność samorządu lokalnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności.
2. Organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu lokalnego w zakresie prawnym jest Premier, a w zakresie spraw finansowych Naczelnik Skarbu Górnośląskiego.
3. Sejm Górnośląski, na wniosek Premiera, może rozwiązać organ stanowiący samorządu lokalnego, jeżeli organ ten rażąco narusza Statut lub ustawy. Zadania organu stanowiącego gminy do czasu ustanowienia nowego organu po wyborach pełni rada tymczasowa, składająca się z przewodniczących dzielnic (sołectw).

§22

1. Jeżeli wynika to z uzasadnionych potrzeb Regionu Autonomicznego, ustawa może zlecić jednostkom samorządu lokalnego wykonywanie zadań wynikających z niniejszego Statutu. Ustawa określa tryb przekazywania i sposób wykonywania zadań zleconych.

2. W przypadku realizacji przez jednostki samorządu lokalnego zadań opisanych w ust. 1, właściwe organy Regionu Autonomicznego przekazują na nie niezbędne środki finansowe.

3. Okres między zleceniem zadań, o którym mowa w ust. 1, a podjęciem realizacji tych zadań przez jednostkę samorządu lokalnego, nie może być mniejszy niż 6 miesięcy.

Rozdział V

INSTYTUCJE AUTONOMICZNE

Sejm i Senat

§23

1. Sejm Górnośląski składa się z 80 posłów, wybieranych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym. Na czele Sejmu Górnośląskiego stoi Marszałek Sejmu Górnośląskiego.

2. Senat Górnośląski składa się z 24 senatorów, wybieranych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich w głosowaniu tajnym, po 6 z okręgów o których mowa w § 3 ust 2. Na czele Senatu Górnośląskiego stoi Marszałek Senatu Górnośląskiego

3. Czynne prawo wyborcze do Sejmu i Senatu Górnośląskiego przysługuje wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej stale zamieszkałym na terenie Regionu Autonomicznego Górny Śląsk. Czynne prawo wyborcze do Sejmu i Senatu Górnośląskiego przysługuje także cudzoziemcom, zamieszkałym na terenie Regionu Autonomicznego Górny Śląsk, jeśli legitymują się stałym pobylem, trwającym przynajmniej 12 miesięcy przed datą wyborów.

4. Szczegóły określi ustawa.

§24

1. Sejm i Senat są wybierane na czteroletnie kadencje. Kadencje Sejmu i Senatu rozpoczynają się z dniem zebrania się Sejmu na pierwsze posiedzenie i trwają do dnia poprzedzającego dzień zebrania się Sejmu następnej kadencji.

2. Wybory do Sejmu i Senatu zarządza Marszałek nie później niż na 90 dni przed upływem 4 lat od rozpoczęcia kadencji Sejmu i Senatu, wyznaczając wybory na dzień wolny od pracy, przypadający w ciągu 30 dni przed upływem 4 lat od rozpoczęcia kadencji Sejmu i Senatu.

3. Sejm może skrócić swoją kadencję uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby posłów. Skrócenie kadencji Sejmu oznacza jednocześnie skrócenie kadencji Senatu.

4. Nie można łączyć funkcji posła do Sejmu Górnośląskiego z funkcją posła na Sejm RP, senatora Senatu RP, senatora Senatu Górnośląskiego, radnego innego województwa lub posła do Parlamentu Europejskiego. W przypadku wyboru do takiego organu Marszałek stwierdza wygaśnięcie mandatu posła Sejmu Górnośląskiego.

5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio do funkcji senatora Senatu Górnośląskiego.

§25

1. Sejm wybiera ze swojego grona Marszałka i wicemarszałków. Marszałek przewodniczy pracom Sejmu.

2. Odwołanie Marszałka i wicemarszałków następuje zwykłą większością głosów w obecności przynajmniej 2/3 posłów.

3. Przepisy ust. 1-2 stosuje się odpowiednio w przypadku wyboru i odwołania Marszałka i wicemarszałków Senatu.

§26

1. Sejm uchwała ustawy zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, chyba że Statut przewiduje inną większość. W tym samym trybie Sejm podejmuje uchwały, jeżeli ustawa lub uchwała Sejmu nie stanowi inaczej.

2. Sejm uchwała wewnętrzny regulamin prac na pierwszym posiedzeniu po wyborach. Zmiana regulaminu wchodzi w życie po upływie co najmniej 14 dni po podjęciu uchwały, nie później jednak niż z upływem 60 dni.

3. Przepisy ust. 1-2 stosuje się odpowiednio do Senatu.

§27

1. Ustawodawstwo górnośląskie jest właściwe we wszystkich sprawach niezastrzeżonych dla administracji centralnej.

2. Zastrzeżone dla administracji centralnej jest ustawodawstwo w zakresie: polityki obronności kraju, polityki monetarnej, infrastruktury o charakterze ogólnokrajowym, a także polityki zagranicznej z wyjątkiem spraw określonych w Statucie.

3. W sprawach zastrzeżonych dla administracji centralnej, w przypadku gdy znajdują się one w sferze zainteresowania regionu autonomicznego, Sejm Śląski ma prawo do przygotowania propozycji kon-

kretnych rozwiązań w formie uchwały, przekazywanych wojewodzie jako przedstawicielowi administracji centralnej w regionie.

4. Akty prawne regulujące funkcjonowanie instytucji autonomicznych oraz porządek prawny na obszarze Regionu Autonomicznego Górny Śląsk podlegają ogłoszeniu w Górnośląskim Monitorze Urzędowym.

5. Ustawy ogólnopolskie regulujące sprawy pozostające poza gestią organów autonomicznych, obowiązujące na terenie Regionu Autonomicznego Górny Śląsk podlegają ogłoszeniu w Górnośląskim Monitorze Urzędowym w tym samym czasie co w Dzienniku Ustaw.

6. Szczegółowe zasady wejścia w życie aktów prawnych określa ustawa.

§28

1. Ustawę uchwaloną przez Sejm Marszałek przekazuje niezwłocznie Senatowi.

2. Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy może ją przyjąć bez zmian, uchwalić poprawki albo uchwalić odrzucenie jej w całości. Jeżeli Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy nie podejmie stosownej uchwały, ustawę uznaje się za uchwaloną w brzmieniu przyjętym przez Sejm.

3. Uchwałę Senatu odrzucającą ustawę albo poprawkę zaproponowaną w uchwale Senatu, uważa się za przyjętą, jeżeli Sejm nie odrzuci jej bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

4. Po zakończeniu postępowania o którym mowa w punktach 1-3 Marszałek podpisuje uchwaloną ustawę.

§29

1. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje posłom, Senatowi i Gabinetowi.

2. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje również grupie co najmniej 15 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Górnośląskiego. Tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa.

3. Wnioskodawcy przedkładając Sejmowi Górnośląskiemu projekt ustawy, przedstawiają skutki finansowe jej wykonania.

Premier i Gabinet

§30

1. Gabinet składa się z Premiera i ministrów.

2. W skład Gabinetu mogą być powoływani wicepremierzy.
3. Premier i wicepremierzy mogą pełnić także funkcję ministra.
4. W skład Gabinetu mogą być ponadto powoływani przewodniczący określonych w ustawach komitetów.

§31

W zakresie i na zasadach określonych w Statucie i ustawach Gabinet w szczególności:

- 1) zapewnia wykonanie ustaw,
- 2) wydaje rozporządzenia,
- 3) chroni interesy Skarbu Górnośląskiego,
- 4) uchwala projekt budżetu regionalnego,
- 5) kieruje wykonaniem budżetu państwa oraz uchwała zamknięcie rachunków regionu autonomicznego i sprawozdanie z wykonania budżetu,
- 7) zapewnia porządek publiczny,
- 8) sprawuje nadzór nad polityką zagraniczną regionu autonomicznego,
- 9) określa organizację i tryb swojej pracy.

§32

Premier:

- 1) reprezentuje Region Autonomiczny Górny Śląsk
- 2) reprezentuje Gabinet,
- 3) kieruje pracami Gabinetu,
- 4) wydaje rozporządzenia,
- 5) zapewnia wykonywanie polityki Gabinetu i określa sposoby jej wykonywania,
- 6) koordynuje i kontroluje pracę członków Gabinetu,
- 7) sprawuje nadzór nad samorządem lokalnym w granicach i formach określonych w Statucie i ustawach,
- 8) jest zwierzchnikiem służbowym pracowników administracji autonomicznej.

§33

Ministrowie kierują określonymi działami administracji autonomicznej lub wypełniają zadania wyznaczone im przez Premiera. Zakres działania ministra kierującego działem administracji autonomicznej określają ustawy.

§34

Minister kierujący działem administracji autonomicznej wydaje rozporządzenia. Gabinet, na wniosek Premiera, może uchylić rozporządzenie lub zarządzenie ministra.

§35

1. Posłowie Sejmu Górnośląskiego desygnują ze swego grona Premiera, który proponuje skład Gabinetu. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje Premiera wraz z pozostałymi członkami Gabinetu w ciągu 14 dni od dnia pierwszego posiedzenia Sejmu lub przyjęcia dymisji poprzedniego Gabinetu i odbiera przysięgę od członków nowo powołanego Gabinetu.

2. Premier, w ciągu 14 dni od dnia powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej, przedstawia Sejmowi program działania Gabinetu z wnioskiem o udzielenie mu wotum zaufania. Wotum zaufania Sejm uchwała bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

3. W razie niepowołania Gabinetu w trybie ust. 1 lub nieudzielenia mu wotum zaufania w trybie ust. 2 Sejm w ciągu 14 dni od upływu terminów określonych w ust. 1 lub ust. 2 wybiera Premiera oraz proponowanych przez niego członków Gabinetu bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje tak wybrany Gabinet i odbiera przysięgę od jego członków.

§36

1. W razie niepowołania Gabinetu w trybie § 35 ust. 3 Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 14 dni powołuje Premiera i na jego wniosek pozostałych członków Gabinetu oraz odbiera od nich przysięgę. Sejm w ciągu 14 dni od dnia powołania Gabinetu przez Prezydenta Rzeczypospolitej udziela mu wotum zaufania większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

2. W razie nieudzielenia Gabinetowi wotum zaufania w trybie określonym w ust. 1, Prezydent Rzeczypospolitej skraca kadencję Sejmu i zarządza wybory.

§37

1. Premier składa dymisję Gabinetu na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Sejmu.
2. Premier składa dymisję Gabinetu również w razie:
 - 1) nieuchwalenia przez Sejm wotum zaufania dla Gabinetu,
 - 2) wyrażenia Gabinetowi wotum nieufności,
 - 3) rezygnacji Premiera.
3. Prezydent Rzeczypospolitej, przyjmując dymisję Gabinetu, powierza mu dalsze sprawowanie obowiązków do czasu powołania nowego Gabinetu.

Skarb Górnośląski

§38

1. Skarb Górnośląski jest odpowiedzialny za pobór wszelkich podatków i opłat na terenie regionu autonomicznego, za wyjątkiem podatków i opłat lokalnych, pobieranych przez gminy. Szczegóły poboru podatków i opłat określi ustawa.
2. Skarb Górnośląski jest odpowiedzialny za ustalanie stawek oraz pobór wszelkich podatków i opłat na terenie regionu autonomicznego, stanowiących wyłączną domenę właściwości organów autonomicznych. Wszelkie podatki, opłaty i inne dochody, w szczególności podatki dochodowe, od czynności, od majątku i inne nie zastrzeżone w ustawie właściwości organów centralnych są właściwe Skarbowi Śląskiemu.
3. Skarb Górnośląski co roku przekazuje centralnym organom fiskalnym należny im udział w dochodach Regionu Autonomicznego Górny Śląsk ustalany według parytetu liczby ludności regionu w stosunku do liczby ludności kraju ogółem, powiększonego o połowę. Liczbę ludności regionu i kraju oblicza się według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.
4. Szczegóły dotyczące rozliczeń między regionem autonomicznym a organami centralnymi określi ustawa.

§39

Pracami Skarbu Górnośląskiego kieruje Naczelnik. Naczelnik Skarbu Górnośląskiego podlega służbowo właściwemu resortowo ministrowi Gabinetu.

§40

1. Naczelnika Skarbu Górnośląskiego powołuje Sejm Górnośląski, spośród kandydatów przedstawionych przez Premiera.
2. Odwołanie Naczelnika Skarbu Górnośląskiego następuje zwykłą większością głosów w obecności przynajmniej 2/3 posłów.

§41

1. Jednostkami organizacyjnymi Skarbu Górnośląskiego są urzędy skarbowe, działające na terenie poszczególnych powiatów Regionu Autonomicznego Górny Śląsk.
2. Skarb Śląski jest instytucją odwoławczą od decyzji podatkowych i skarbowych wydawanych przez urzędy skarbowe oraz jednostki samorządu lokalnego na terenie regionu autonomicznego.

Górnośląski Sąd Administracyjny

§42

1. Górnośląski Sąd Administracyjny oraz inne sądy administracyjne sprawują, w zakresie określonym w ustawie, kontrolę działalności administracji regionu autonomicznego. Kontrola ta obejmuje również orzekanie o zgodności z ustawodawstwem górnośląskim aktów normatywnych RP w zakresie ich obowiązywania na terenie Górnego Śląska, uchwał organów samorządu lokalnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej.
2. Górnośląski Sąd Administracyjny orzeka w sprawach:
 - 1) zgodności ustaw i umów międzynarodowych ze Statutem,
 - 2) zgodności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie,
 - 3) zgodności przepisów prawa, wydawanych przez instytucje autonomiczne, ze Statutem, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami,
 - 4) zgodności ustawodawstwa RP w zakresie jego obowiązywania na terenie Górnego Śląska z ustawodawstwem górnośląskim,
 - 5) zgodności z Statutem celów lub działalności partii politycznych,
 - 6) skargi konstytucyjnej związanej z przepisami Statutu.

§43

Prezydent Rzeczypospolitej powołuje Prezesa Górnośląskiego Sądu Administracyjnego na sześciolletnią kadencję spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Górnośląskiego Sądu Administracyjnego.

§44

1. Orzeczenia Górnośląskiego Sądu Administracyjnego mają moc powszechnie obowiązującą na terenie Regionu Autonomicznego Górny Śląsk.
2. Orzeczenia Górnośląskiego Sądu Administracyjnego w sprawach wymienionych w § 42 podlegają niezwłocznemu ogłoszeniu w organie urzędowym, w którym akt normatywny był ogłoszony. Jeżeli akt nie był ogłoszony, orzeczenie ogłasza się w Górnośląskim Monitorze Urzędowym.
3. Orzeczenie Górnośląskiego Sądu Administracyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Górnośląski Sąd Administracyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Termin ten nie może przekroczyć osiemnastu miesięcy, gdy chodzi o ustawę, a gdy chodzi o inny akt normatywny dwunastu miesięcy. W przypadku orzeczeń, które wiążą się z nakładami finansowymi nie przewidzianymi w ustawie budżetowej, Górnośląski Sąd Administracyjny określa termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego po zapoznaniu się z opinią Gabinetu.
4. Orzeczenie Górnośląskiego Sądu Administracyjnego o niezgodności ze Statutem, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania.
5. Orzeczenia Górnośląskiego Sądu Administracyjnego zapadają większością głosów.

§45

W sprawach wymienionych w § 42 z wnioskiem mają prawo wystąpić Premier, Marszałek Sejmu Górnośląskiego, Marszałek Senatu Górnośląskiego oraz Rzecznik Praw Obywatelskich

§46

W sprawach wymienionych w § 42 ust 2 pkt. 3-4, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałek Sejmu RP, Marszałek Senatu RP, Wojewoda oraz Rzecznik Praw Obywatelskich mają prawo wystąpić do

Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie zgodności z Konstytucją RP przepisów Regionu Autonomicznego Górny Śląsk.

Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich (Ombudsman)

§47

1. Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP, Statucie organicznym oraz w innych aktach normatywnych obowiązujących na terenie Regionu Autonomicznego Górny Śląsk.
2. Zakres i sposób działania Górnośląskiego Rzecznika Praw Obywatelskich określa ustawa.

§48

1. Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich jest powoływany przez Sejm Górnośląski za zgodą Senatu, na 5 lat.
2. Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich nie może zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska profesora szkoły wyższej ani wykonywać innych zajęć zawodowych.
3. Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością jego urzędu.
4. Rzecznik Praw Obywatelskich jest w swojej działalności niezawisły, niezależny od innych organów państwowych i odpowiada jedynie przed Sejmem na zasadach określonych w ustawie.

§49

Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich nie może być bez uprzedniej zgody Sejmu Górnośląskiego pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Sejmu Górnośląskiego, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

§50

Górnośląski Rzecznik Praw Obywatelskich corocznie informuje Sejm i Senat Górnośląski o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela.

Rozdział VI **PORZĄDEK PUBLICZNY**

§51

Na straży porządku publicznego Regionu Autonomicznego Górny Śląsk stoi Straż Górnośląska, zwana dalej Strażą, której szczegółowy zakres kompetencji oraz organizację określa odrębna ustawa o Straży Górnośląskiej.

§52

Operacyjna właściwość terytorialna Straży Górnośląskiej obejmuje terytorium Regionu Autonomicznego Górny Śląsk. Straż Górnośląska współpracuje z odpowiednimi instytucjami i jednostkami RP, w szczególności w województwach graniczących z Regionem Autonomicznym.

§53

Straż Górnośląska jest jednostką mundurową. Szczegóły dotyczące umundurowania oraz oznakowania jednostek Straży określi ustawa.

§54

Do kompetencji Straży Górnośląskiej należy przede wszystkim:

- 1) zapewnienie porządku publicznego,
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa obywateli,
- 3) zapewnienie przestrzegania prawa na terenie regionu autonomicznego oraz ściganie sprawców czynów naruszających porządek prawny, z wyłączeniem spraw właściwych dla centralnych jednostek policyjnych,
- 4) zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- 5) ochrona praw i wolności mieszkańców regionu autonomicznego.

§55

1. Na czele Straży Górnośląskiej stoi Komendant Straży Górnośląskiej.
2. Komendanta Straży Górnośląskiej powołuje Premier na wniosek właściwego resortowo ministra.
3. Komendant Straży Górnośląskiej powołuje powiatowych komendantów straży, którzy są mu podlegli służbowo w zakresie pełnionych przez siebie obowiązków.
4. Szczegółowy zakres kompetencji i obowiązków Komendanta Straży Górnośląskiej oraz komendantów powiatowych określi ustawa.

Rozdział VII

MAJĄTEK I MIENIE PUBLICZNE

§56

Mienie publiczne, w szczególności lasy, stawy, nieużytki i wszelkie inne mienie nieruchomości, przewidziane do realizacji celów o charakterze regionalnym, znajdujące się na terenie Regionu Autonomicznego Górny Śląsk i będące własnością Skarbu Państwa stają się mieniem regionu autonomicznego, z dniem wejścia w życie Statutu.

§57

Wszelkie nieruchomości znajdujące się na obszarze regionu, których przeznaczenie ma charakter realizacji celów właściwych dla regionu, a które nie mają właścicieli, stają się własnością regionu autonomicznego, z dniem wejścia w życie Statutu.

§58

1. Przepisy § 56-57 pozostają w zgodzie z zapisami § 27 określającego zakres spraw wyłączonych z ustawodawstwa górnośląskiego, a pozostających w wyłącznej gestii władz centralnych.
2. Przepisy § 56-57 pozostając w zgodzie z zapisami § 27 nie dotyczą infrastruktury oraz nieruchomości związanych z wyłącznymi kompetencjami administracji centralnej.

§59

Władze regionalne mogą swobodnie dysponować ww. majątkiem, mając na uwadze przede wszystkim dobro ogółu mieszkańców regionu i interes gospodarczy Regionu Autonomicznego Górny Śląsk, w sposób i w zakresie uregulowanym przez obowiązujące przepisy prawne.

§60

Sposób przejścia mienia opisanego w § 56–57 szczegółowo określi ustawa.

Rozdział VII

ZMIANY STATUTU. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§61

1. Projekt ustawy o zmianie Statutu może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów Sejmu Górnośląskiego, Senat Górnośląski lub Prezydent Rzeczypospolitej.
2. Zmiana Statutu następuje w drodze ustawy uchwalonej w jednakowym brzmieniu przez Sejm Górnośląski i następnie w terminie nie dłuższym niż 60 dni przez Senat Górnośląski.
3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie Statutu może odbyć się nie wcześniej niż trzydziestego dnia od dnia przedłożenia Sejmowi Górnośląskiemu projektu ustawy.
4. Ustawę o zmianie Statutu uchwała Sejm Górnośląski większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.
5. Jeżeli ustawa o zmianie Statutu dotyczy przepisów rozdziału I, III lub V oraz § 61 lub § 62, podmioty określone w ust. 1 mogą zażądać, w terminie 45 dni od dnia uchwalenia ustawy przez Senat, przeprowadzenia referendum zatwierdzającego. Z wnioskiem w tej sprawie podmioty te zwracają się do Marszałka Sejmu Górnośląskiego, który zarządza niezwłocznie przeprowadzenie referendum w ciągu 60 dni od dnia złożenia wniosku. Zmiana Statutu zostaje przyjęta, jeżeli za tą zmianą opowiedziała się większość głosujących.

§62

1. Po zakończeniu postępowania określonego w §61 ust. 4-5 Marszałek Sejmu Górnośląskiego podpisuje uchwaloną ustawę w ciągu 21 dni od dnia jej uchwalenia i zarządza jej ogłoszenie w Górnoślą-

skim Monitorze Urzędowym oraz przekazuje Wojewodzie, jako przedstawicielowi administracji centralnej w regionie.

2. Trybunał Konstytucyjny RP może zbadać zgodność zmiany Statutu z Konstytucją RP w ciągu 60 dni od daty jej uchwalenia. Wniosek w tej sprawie może zgłosić Sejm RP, Senat RP lub Prezydent RP. Decyzja Trybunału jest ostateczna.

3. Zmiana Statutu wchodzi w życie po upływie 60 dni od daty uchwalenia, nie później niż z upływem 90 dni.

§63

1. Istniejący podział administracyjny Regionu Autonomicznego Górny Śląsk na gminy i powiaty może zostać zmieniony po upływie przynajmniej 6 miesięcy od wejścia w życie niniejszego Statutu. Zmiany mogą zostać wprowadzone na mocy rozporządzenia Gabinetu po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami tych terytoriów, które mają zmienić swą przynależność.

2. Miastami na prawach powiatu są ponadto: Jastrzębie-Zdrój, Mysłowice, Piekary Śląskie, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice i Żory. Zmiana statusu tych miast może nastąpić, jeśli liczba mieszkańców będzie mniejsza niż 50 tysięcy, ale nie wcześniej niż przed upływem 5 lat od wejścia w życie Statutu.

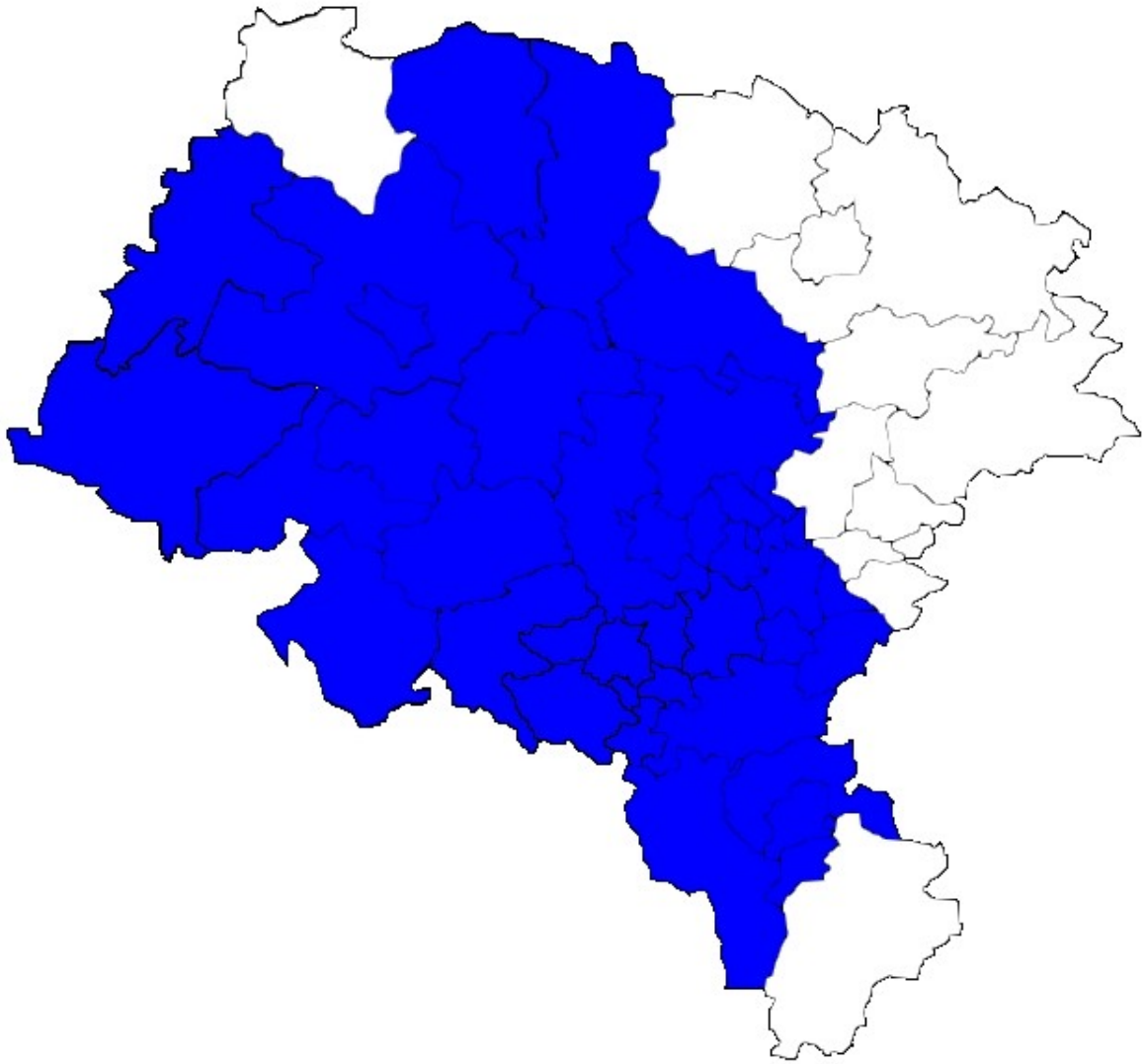
3. Jeśli liczba mieszkańców miasta określonego w § 19 ust. 1 będzie mniejsza niż 100 tysięcy, miasto zachowuje status miasta na prawach powiatu, z wyjątkiem sytuacji, gdy liczba mieszkańców będzie mniejsza niż 50 tysięcy. Zmiana statusu może nastąpić nie wcześniej niż 2 lata po stwierdzeniu faktu spadku liczby ludności poniżej 50 tysięcy.

§64

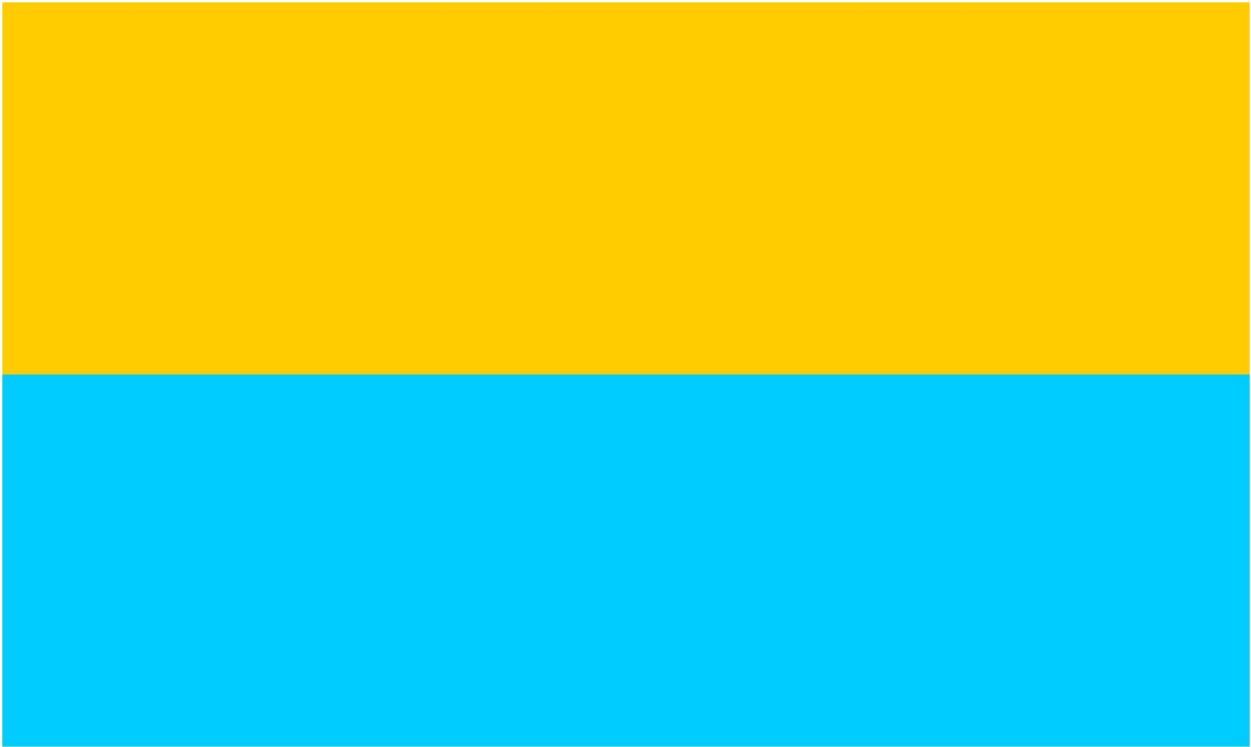
Podział na okręgi, o których mowa w § 3 ust 2. może zostać zmieniony po upływie przynajmniej 12 miesięcy od wejścia w życie niniejszego Statutu. Zmiany mogą być wprowadzone mocą rozporządzenia Gabinetu po konsultacjach przeprowadzonych w Sejmie i Senacie Górnośląskim.

§65

Integralną częścią niniejszego Statutu są załączniki: mapa oraz wzór flagi i godła Regionu Autonomicznego Górny Śląsk.

Załącznik nr 1. Mapa Regionu Autonomicznego Górny Śląsk

Załącznik nr 2. Wzór flagi Regionu Autonomicznego Górny Śląsk

Załącznik nr 3. Wzór godła Regionu Autonomicznego Górny Śląsk